

رامین جهان پور - قبل از پیروزی انقلاب یعنی درسال ۱۹۷۶ میلادی دولت ایران دو کشتی توریستی به نام‌های رافائل و میکِل آنژ از ایتالیا وارد کشور می کند. دلیل وارد شدن این کشتی ها به کشورهم تسویه بدهی تسهیلاتی بود که سالها قبل تر دولت ایران به ایتالیا پرداخت کرده بود و ایتالیایی ها توانایی بازپرداخت آن را نداشتند. میکِل آنژ کوچکتر از رافائل بود اما کشتی رافائل هم بزرگ بود وهم زیبا و پرامكانات. طوری که معروف شده بود به تایپانیک ایران؛ بخاطر همین خیلی از گردشگرها و توریست ها بخاطر دیدن این کشتی به بندر بوشهر می آمدند و ازاین کشتی مجهر وزیا که در زمان خودش بی نظیر بسود دیدن می کردند. اما این کشتی زیبا سرنوشت غم انگیزی پیدا کرد ودردهه ۱۳۶۰هنگام جنگ مورداصابت موشک‌های پتئی ها قرارگرفت و درمیان بهت و حیرت مردمان آنجا ابتدا سوخت ومدتی بعدهم به زیر آب رفت. داستان کشتی رافائل را محمدرضا مرزوقی نویسنده آبادانی کشورمان به رشته تحریر درآورده وبا نوشتن آن، ادای دینی کرده به این کشتی نوسناتژیک. ماجرای داستان ازاین قراراست که در سال ۱۳۶۲ زمان حمله‌های هوایی عراق به جزیره خارک و بوشهر؛ نوجوان دانش آموزی به اسم محمد که شخصیت محوری این رمان هم هست و به همراه دوستان و خانواده اش به تازگی از جزیره خارک به بوشهر آمده و محله اشان نزدیکی های گمرک بوشهر است ازروی کنجکاری تصمیم می گیرند دل را به دریا بزنند و وارد این کشتی شوند تا بدانند داخل این کشتی پرماجرا چه خبراست که اینقدر ازبزرگترهایشان داستان وارد شدن آن به بوشهر را شنیده اند. کلیت ساختار داستان در سواحل بوشهر ونزدیکی های کشتی به ساحل نشسته رافائل می چرخد. گفته شده هنگامی که این کشتی وارد بوشهر شد هیچکدام از کشورهای محدوده خلیج فارس چنین شناسور مجهزی را به دریا هایشان ندیده بودند. درفاصله‌ای نه چندان دور ازبازی ها و سرگرمی های رایج برای سن و سال بچه ها کشتی رافائل همچون عروسی زیبا بر آب های آبی دریا لمیده است. کشتی که دائم توجه بچه ها را به سمت خود جلب می کند و همگی درآرزوی داخل شدن به آن و دیدن زیبایی های توصیف ناپذیرش هستند. اما در کشتی برای ورود آدم های معمولی بسته است و فقط کارکنان نیروی دریایی می توانند در آنجا رفت و آمد داشته باشند و زندگی کنند. در همان گیرودار نویسنده کتاب یک خانواده جنگ زده آبادانی را وارد قصه می کند که تازه به محله محمدودوستانش می آیند. با آمدن آن خانواده ماجراهای عجیبی برای محمدودوستانش رخ می دهد که ارتباطی مستقیم با کشتی رافائل دارد. مرزوقی بانوشتن این داستان ۲۲ صفحه ای گریزی داشته به دوران جنگ وبچه های هم نسل خود که طعم جنگ وسختی‌ها و نگرانی هایش را ازسر گذرانده اند. امابر خلاف خیلی از داستان های جنگی، مرزوقی خیلی روی تلخی ها ومشکلات ومعضلات جنگ مانور نداده است بلکه به زبانی شیرین و نوجوانانه سعی کرده به ساختار وپرداخت داستانش شکلی طنزآمیز بدهد و رگه های اطنز« موقعیت» را در لایه لای داستان بگنجاند، خصوصا وقتی دارد از زبان نوجوان های دهه شصت در جنوب کشور صحبت می کند که زندگیشان به طعم جنگ آمیخته شده بود. نکته مهم دیگری که در این رمان به چشم می خورد استفاده هوشمندانه نویسنده از زبان بومی برای شخصیت های داستان است که به نوعی به اقلیمی بودن داستان کمک کرده است. در پایان این یادداشت می خواهم اشاره ای داشته باشم به نوشته کوتاه یکی از نوجوانان بوشهری که دراین مورد در صفحه وبلاگش نوشته است: « رافائل یادآور خاطرات بسیاری است. همیشه وقتی کنار ساحل می رفتم پدرم دستش را دراز می کرد و می گفت رافائل اینجا پهلو گرفت و اینجا هم آرام گرفت. انگار ما میزبان خوبی برایش نبودیم. هنوز آن روزهای کنار ساحل با پدر رفتن و گفتن از خاطرات رافائل برایم تازه است.همه ی بوشهری ها از رافائل خاطره دارند. حتی من هم که آن کشتی زیبا را ندیده ام، آن چنان با آن آشنا هستم، که گویی رافائل را با تمام وجود درک کرده ام و دیده ام. عروس زیبای ایتالیایی که به بوشهر آمد و در خلیج فارس برای همیشه ماند. رافائل آمد، زیبا بود و جذاب، جنگ شد، سوخت، خشک شد و خود را غرق کرد و ماهی ها بوسه بارانش کردند.

گروه دانش دریا - امید عباسی - روز گذشته (سه شنبه ۱۳ اردیبهشت) سومین همایش بین‌المللی علوم دریایی با رویکرد اقتصاد دریایی و سیستم‌های پایدار انرژی، به همت پژوهشکده علوم دریایی دانشگاه تهران در تالار شهید دهشور دانشکدگان علوم دانشگاه تهران برگزار شد. شرکت‌کنندگان در این

همایش به بحث و تبادل‌نظر پیرامون محورهای اصلی این رویداد شامل علوم و مهندسی محیط‌زیست ساحلی - دریایی، تنوع‌زیستی و زیست‌شناسی دریایی، آلودگی محیطی با نگاهی ویژه بر آلودگی ساحلی-دریایی، تغییرات آب‌وهوایی با رویکرد اقیانوس‌شناسی جوی، اکوتوریسم ساحلی-دریایی، برنامه‌ریزی، مدیریت و آموزش در جوامع ساحلی-دریایی، ارزیابی اثرات توسعه و آمایش سرزمینی در جوامع ساحلی-دریایی، فیزیک دریا و هیدرودینامیک سواحل، استراتژی‌های توسعه‌بندر هوشمند و پایدار، حکمرانی سیستم‌های ترکیبی پایدار انرژی، مدیریت بحران، پدافند غیرعامل، HSE و سوانح ساحلی-دریایی، برنامه‌ریزی و مدیریت بندر و سکونگاه‌های ساحلی - دریایی پرداختند.

به گزارش روزنامه دریایی اقتصاد سرآمد، اولین همایش بین‌المللی علوم دریایی سال ۱۴۰۱ در دانشگاه هرمزگان و دومین همایش اسفند۱۴۰۲ در جزیره قشم برگزار شد. سومین همایش نیز قرار بود اسفندماه سال گذشته در بندر بوشهر برگزار شود، اما در نهایت بنا بر این شد که این همایش اردیبهشت‌ماه سال‌جاری در تهران برگزار شود. پیش از این اعلام شده بود که مقالاتی از کشورهای عراق، ترکیه، پاکستان، چین، نروژ، جمهوری چک و آمریکا به این همایش ارسال شده است.

سیاری: خلیج فارس بوده، هست و خواهد ماند

امیردربار حبیب‌الله سیاری، معاون هماهنگ‌کننده ارتش با یادآوری دهم اردیبهشت به‌عنوان روز ملی خلیج‌فارس در تقویم تأکید کرد که خلیج‌فارس بوده، هست و خواهد ماند. وی در این همایش به اهمیت دریا اشاره کرد و گفت: از نگاه رهبر معظم انقلاب، دریا برای کشور یک فرصت بزرگ جهت پیشرفت و حفظ منافع ملی است، حال آیا از این فرصت به‌درستی استفاده شده است؟ وی به عوامل موثر یک کشور به قدرت دریایی پرداخت و موقعیت جغرافیایی، خصوصیات ملی، جمعیت، ویژگی‌های طبیعی، طول ساحل و وسعت خدادادی را در زمره این عوامل برشمرد. «سیاری» تأکید کرد: دریا منبع ثروت و قدرت است که می‌تواند تمدن‌سازی باشد؛ با توجه به ویژگی سرزمینی ایران باید به سمت فرهنگ دریایی حرکت کرد و از ظرفیت‌ها در توسعه و پیشرفت بهره برد.

معاون هماهنگ‌کننده ارتش به‌اهمیت دریا از منظر اقتصادی پرداخت و استفاده از ظرفیت‌های متنوع و گسترده دریا را راستای ایجاد مشاغل، استفاده از ظرفیت‌های دریا برای توسعه مدنیت در نوار ساحلی، افزایش ارزش افزوده، ترویج رشد اقتصادی پایدار در بخش‌های کلیدی اقیانوس‌ها را از جمله این موارد برشمرد. دریادار سیاری همچنین بر استفاده از ظرفیت‌های دریا برای توسعه اقتصادی از طریق

نیستند که قابل بحث باشد.

نوحه‌گر خاطرنشان کرد: برخی کشورها میلیاردها دلار هزینه می‌کنند و پژوهشگر اجیر می‌کنند که در مورد خلیج‌فارس تحقیق کنند، ولی ما برای برگزاری یک همایش کوچک به هزار در باید بزنیم. وی با اشاره به ثروت و منابع عظیم نیروی انسانی در ایران گفت: باید از این منابع استفاده کرده و تسا می‌توانیم تحقیق کنیم و اینن تحقیقات تبدیل به فناوری شود و در تمدن‌سازی در عرصه دریا فعالیت کنیم. رئیس همایش بین‌المللی علوم دریایی با تأکید بر اینکه ما باید در زمینه پارک علم و فناوری دریایی فعالیت کنیم، گفت: ما این آمادگی و توانمندی را داریم تا در این بخش فعالیت کنیم. انتظار داریم مسئولان اجرایی کشور

«روزنامه سرآمد» از برگزاری سومین همایش علوم دریایی گزارش می‌دهد؛

پژوهشگاه علوم دریایی به کمک رفع ناترازی می‌آید

سرمایه‌گذاری میلیارد دلاری برخی کشورها برای تحقیق درباره خلیج فارس

«پندار» با بیان اینکه ابلاغ سیاست‌های دریامحور فصل جدیدی در سیاست‌های کشور ایجاد کرد، گفت: در آبان ۱۴۰۳ این سیاست‌ها توسط رهبری ابلاغ شد و در برنامه هفتم پیشرفت نیز به اقتصاد دریامحور پرداخته شد. وی خاطرنشان کرد: از سال‌ها پیش مطالعات آمایش سرزمین به این تأکید داشتند که باید به سمت دریامحوری حرکت کنیم.

معاون اداری، مالی و مدیریت منابع وزارت علوم با اشاره به اینکه باید نگاه توسعه ما بازگشت به دریا باشد، گفت: امروزه در دنیا ۶۵ تا ۷۰ درصد جمعیت در فاصله ۶۰ کیلومتری دریا حضور دارند. در ایران این میزان ۲ درصد است و در جنوب کشور ۵۰ درصد از جمعیت در این فاصله قرار دارند. باید در یک دوره ۲۰ ساله این اسکان جمعیت اتفاق بیفتد. «پندار» با اشاره به ظرفیت بندرهای ایران و مقایسه آن با کشورهای منطقه گفت: یکی از چالش‌های اساسی بنسادر، چالش جذب سرمایه‌گذاری است. ایران در بین ۹ کشور خلیج‌فارس از نظر سرمایه‌گذاری یکی مانده به آخر است و در رتبه‌بندی قبل از یمن قرار گرفته‌ایم. سهم ایران در سرمایه‌گذاری بنادر کمتر از ۲ درصد است و کل ظرفیت سرمایه‌گذاری کشور ما به اندازه دومین بندر بزرگ قطر است. وی با بیان اینکه رئیس‌جمهور تأکید دارد که دانشگاه‌ها در حل مسائل کلان کشور سهم ایفا کنند، گفت: امروز خواسته ایشان تبدیل به یک قنایم‌نامه شده است. دانشگاه تهران در توسعه حوزه اقتصاد دریامحور نقش زیادی دارد. وی اظهار کرد: دستگاه‌های مختلفی در زمینه دریامحور حرکت می‌کنند، ولی ما باید به سمت یکپارچگی برویم. تعال در زمینه ظرفیت‌های دریامحور ممکن است باعث از دست رفتن همه مزیت‌های کشور در این زمینه شود.

آمادگی پژوهشگاه علوم دریایی برای کمک به رفع ناترازی

پیش از این اعلام شده بود که پژوهشگاه علوم دریایی دانشگاه تهران آمادگی کامل دارد تا در حوزه رفع ناترازی‌ها بویژه در بخش مربوط به ناترازی‌های آبی به کمک دولت بیاید. کشور ایران با توجه شرایط اقلیمی فعلی دچار تنش جدی آبی و انرژی است. به همین دلیل نیازمند برنامه بلندمدت هستیم که از این ناترازی عبور کنیم. پژوهشکده علوم دریایی با رویکرد حفظ زیست دریاها در این زمینه به کمک دستگاه‌های اجرایی، شرکت‌ها و سایر ارگان‌ها خواهد آمد. در همین راستا پژوهشکده علوم دریایی به شرکت تامین و انتقال آب خلیج فارس که مسئولیت انتقال آب به استان‌های کرمان، یزد و ... را دارد، مشاوره ارائه می‌کند تا محیط زیست و پوشش جنگل‌های دریایی را حفظ کنیم که امیدواریم مثمر ثمر باشد.

به گفته مسئولان پژوهشکده علوم دریایی دانشگاه تهران در بحث ناترازی آب نیز به شرکت‌ها و ارگان‌های تصمیم‌گیر اعلام آمادگی کردیم که در مطالعات مختلف در حفظ جایگاه دریا همکاری داشته باشیم. پژوهشکده علوم و فناوری دریایی این همکاری را اعلام کرده و در سال ۱۴۰۴ این رویکرد افزایش خواهد یافت. همچنین آمایش مناطق دریایی و ساحلی باید مد نظر قرار گیرد و یکی از ضرورت‌های کشور تدوین یک سند ساحلی و دریایی با رویکرد مناطق و تغییرات اقلیمی است. سواحل خزر باید سند آمایش جداگانه داشته باشند، سواحل جنوبی و سواحل غربی نیز با رویکرد فناوریانه نیازمند سندهای آمایش جداگانه هستند تا برنامه‌ریزی کرده و بتوانیم از سواحل کشور استفاده کنیم. کشور ایران با ۵۸۰۰ مرز آبی کشور دریایی است. نیاز جدی است که سواحل دریایی را مورد توجه قرار دهند پژوهشگاه علوم دریایی آمادگی لازم برای کمک به دولت در این زمینه دارد.

بدون شرح

عکس: اصغر بشارتی

دسترسی کشور به اقیانوس هند، از جمله مزیت‌های دریایی کشور است که به دلایل مختلف از این ظرفیت استفاده نکردیم.

معاون اداری، مالی و مدیریت منابع وزارت علوم اظهار کرد: توسعه دریامحور یک رویکرد نوین است که باید از مزیت‌های نسبی آن استفاده کنیم. این یک نگاه جدید در برنامه‌های توسعه است. وی با اشاره به تعریف اقتصاد دریامحور گفت: استفاده پایدار از ظرفیت آبی برای رشد اقتصاد به‌پسود وضعیت اقتصادی، حمل‌ونقل، ترانزیت لجستیک، خدمات بندری، گردشگری دریایی، ساخت و بازسازی کشتی‌ها، شلیات، حفاظت از محیط‌زیست دریایی و ... محورهای مهم در اقتصاد دریامحور است.

نیستند که قابل بحث باشد.
نوحه‌گر خاطرنشان کرد: برخی کشورها میلیاردها دلار هزینه می‌کنند و پژوهشگر اجیر می‌کنند که در مورد خلیج‌فارس تحقیق کنند، ولی ما برای برگزاری یک همایش کوچک به هزار در باید بزنیم. وی با اشاره به ثروت و منابع عظیم نیروی انسانی در ایران گفت: باید از این منابع استفاده کرده و تسا می‌توانیم تحقیق کنیم و اینن تحقیقات تبدیل به فناوری شود و در تمدن‌سازی در عرصه دریا فعالیت کنیم. رئیس همایش بین‌المللی علوم دریایی با تأکید بر اینکه ما باید در زمینه پارک علم و فناوری دریایی فعالیت کنیم، گفت: ما این آمادگی و توانمندی را داریم تا در این بخش فعالیت کنیم. انتظار داریم مسئولان اجرایی کشور

فریداعیزی - اقتصاد سرآمد